

**ZAMONAVIY CHET TILI TA'LIMINING RIVOJLANISH
TENDENSIYALARI: INNOVATSIYALAR, METODLAR VA
KOMPETENSIYALAR TIZIMI**

Rahimova Sug'diyona

To'lqinjonova Maftuna

*Ishoqxon Ibrat nomidagi Namangan
davlat chet tillar instituti 1 bosqich talasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada chet tillarini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik yondashuvlardan samarali foydalanish, ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar va integrativ yondashuvning didaktik afzalliklari yoritiladi. Shuningdek, sun'iy intellekt vositalarining ta'lim tizimidagi o'rni, o'quvchi kompetensiyalarini rivojlantirishdagi roli ham ilmiy nuqtai nazardan tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *chet tili, zamonaviy yondashuvlar, interfaol ta'lim, kommunikativ metod, integrativ yondashuv, sun'iy intellekt, texnologik vositalar.*

**ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОГО ИНОЯЗЫЧНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ: ИННОВАЦИИ, МЕТОДЫ И СИСТЕМА
КОМПЕТЕНЦИЙ**

Аннотация: *В данной статье рассматриваются современные педагогические подходы, применяемые в процессе обучения иностранным языкам, а также инновационные технологии, интерактивные методы и преимущества интегративного подхода, способствующие повышению качества образования. Кроме того, анализируется роль инструментов искусственного интеллекта в образовательной системе и их влияние на развитие компетенций обучающихся.*

Ключевые слова: иностранный язык, современные подходы, интерактивное обучение, коммуникативный метод, интегративный подход, искусственный интеллект, технологические средства.

DEVELOPMENT TRENDS IN MODERN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION: INNOVATIONS, METHODS AND THE COMPETENCY SYSTEM

Abstract: This article examines the effective use of modern pedagogical approaches in foreign language teaching, highlighting innovative technologies, interactive methods, and the didactic advantages of the integrative approach in improving the quality of education. The role of artificial intelligence tools in the educational system and their contribution to the development of learner competencies are also analyzed from an academic perspective.

Keywords: foreign language, modern approaches, interactive learning, communicative method, integrative approach, artificial intelligence, technological tools.

Kirish.

Har qanday jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri - ta'lim tizimining rivojlanganlik darajasidir. Bugungi globallashtirish davrida iqtisodiy, siyosiy va madaniy integratsiyaning kuchayishi chet tillarini o'qitish masalasiga alohida e'tibor qaratilishiga sabab bo'lmoqda. Rivojlangan davlatlar tajribasida ta'lim jarayonini modernizatsiya qilish, raqamlashtirish va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish orqali sifat ko'rsatkichlarini oshirish asosiy ustuvor yo'nalishlardan biridir.

Chet tillarini o'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonini samarali tashkil etish, multimediali materiallar yordamida mavzuni chuqur o'zlashtirish, o'quvchi faolligini oshirish imkonini beradi. Xususan, **Microsoft Word, PowerPoint, onlayn platformalar** (Quizlet, Kahoot, Duolingo),

shuningdek, **sun'iy intellekt asosidagi dasturlar** o'quvchilarni mustaqil ta'limga yo'naltiradi, eslab qolish mexanizmlarini kuchaytiradi va dars jarayonini interaktivlashtiradi.

Asosiy qism.

1. Kommunikativ yondashuvning o'rni

Zamonaviy chet tili ta'limida eng samarali metodlardan biri - **kommunikativ yondashuv** bo'lib, u o'quvchilarni real hayotiy vaziyatlarda erkin muloqot qilish ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan. Ushbu metod quyidagi afzalliklarga ega:

- nutq faoliyatining barcha turlarini (tinglab tushunish, gapirish, o'qish, yozish) parallel rivojlantiradi;
- grammatikaga emas, mazmunli muloqotga urg'u beradi;
- o'quvchi shaxsining faolligini oshiradi;
- real kontekst asosida til ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Shuningdek, kommunikativ topshiriqlar — rol o'yinlari, debatlar, juftlikda ishlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish metodlari tilni tabiiy ravishda o'rganishni ta'minlaydi.

2. Interfaol ta'limning didaktik afzalliklari

Interfaol metodlar o'quvchini dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi. "Aqliy hujum", "Insert", "Klaster", "Blits-so'rov", "6x6x6" kabi metodlar:

- mustaqil fikrlashni rag'batlantiradi;
- guruh hamkorlikni rivojlantiradi;
- ijodiy yondashuvni kuchaytiradi;
- o'quvchilarni motivatsion jihatdan faollashtiradi.

Bu metodlarning asosiy ustunligi — o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida ikki tomonlama muloqotning shakllanishi, bilimning bir tomonlama uzatilmasdan, hamkorlikda yaratilishidir.

3. Integrativ yondashuvning samaradorligi

Integrativ yondashuv chet tilini:

- adabiyot,
- madaniyat,
- geografiya,
- tarix,
- IT texnologiyalari

bilan uyg'unlashtirib o'qitishni nazarda tutadi. Bu, ayniqsa, CLIL (Content and Language Integrated Learning) modelida yorqin namoyon bo'ladi. O'quvchi tilni o'rganish jarayonida nafaqat til birliklarini, balki mazmunli fan bilimlarini ham egallaydi.

Integrativ yondashuvning ijobiy jihatlari:

- mavzularning chuqur idrok qilinishi;
- til va mazmunning uyg'un rivojlanishi;
- mantiqiy, analitik fikrlashning kuchayishi.

4. Innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi

Zamonaviy texnologik vositalar - audiovizual resurslar, virtual laboratoriyalar, elektron lug'atlar, mobil ilovalar chet tili ta'limida:

- ta'limni individuallashtirish,
- multimodal o'rganish imkoniyatini yaratish,
- vaqt va makondan mustaqil o'rganishni ta'minlashga xizmat qiladi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari (ChatGPT, Grammarly, DeepL, TalkPal) o'quvchilarga:

- yozuv ko'nikmalarini tahlil qilish,
- talaffuzni mashq qilish,
- grammatikani avtomatik tekshirish,
- so'z boyligini kengaytirish

kabi imkoniyatlarni beradi.

5. O'qituvchi kompetensiyasining ahamiyati

Zamonaviy metodlardan samarali foydalanish bevosita o'qituvchining:

- axborot texnologiyalarini bilishi,

- zamonaviy metodikaga ega bo'lishi,
- darsni kreativ tashkil etishi,
- psixologik-pedagogik kompetensiyalariga bog'liq.

Shu boisdan o'qituvchilarning malakasini oshirish, amaliy seminarlar va treninglarda qatnashish muhim ahamiyatga ega.

Xulosa.

Chet tillarini o'qitishda zamonaviy yondashuvlardan foydalanish ta'lim sifatini oshirishning eng muhim omillaridan biridir. Kommunikativ metod, interfaol ta'lim, integrativ yondashuv va innovatsion texnologiyalar o'quvchilarning nutq kompetensiyalarini rivojlantiradi, ularni mustaqil fikrlashga, ijodkorlikka va amaliy muloqot qilishga yo'naltiradi. Raqamli ta'lim resurslari va sun'iy intellekt vositalari esa o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga, o'quvchini global kommunikatsiya maydoniga moslashtirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
2. Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. Pearson Longman.
3. Littlewood, W. (1981). *Communicative Language Teaching: An Introduction*. Cambridge University Press.
4. Nunan, D. (2004). *Task-Based Language Teaching*. Cambridge University Press.
5. Marsh, D. (2002). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. University of Jyväskylä.
6. Oxford, R. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Newbury House.
7. Brown, H. D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. Pearson Education.
8. European Commission. (2020). *Digital Education Action Plan 2021–2027*.

9. Larsen-Freeman, D. (2000). *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford University Press.
10. Chapelle, C. A. (2010). *Computer Applications in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press.
11. Warschauer, M., & Healey, D. (1998). Computer-assisted language learning: An overview. *Language Teaching*, 31(2), 57–71.
12. Cambridge Assessment. (2018). *Developing 21st Century Competencies Through Language Education*.